

Nieuwe voorstellen voor het inschrijvingsrecht

- Het capaciteitsprobleem kan niet via het inschrijvingsrecht opgelost worden. Investerings in een plaats in een school voor elk kind blijft een prioriteit voor de Vlaamse Regering in samenwerking met lokale besturen en de onderwijsnetten.
- Het inschrijvingsrecht moet ervoor zorgen dat IEDEREEN (= ELK kind, ONGEACHT haar/zijn ACHTERGROND) zich kan inschrijven in een school naar keuze. De vrije schoolkeuze moet op een sluitende manier gegarandeerd worden. (schoolkeuze betekent dat ouders en kinderen de school kiezen, niet omgekeerd, dat scholen hun leerlingen kiezen of vrije leerlingkeuze).

Voor het SECUNDAIR ONDERWIJS is het van belang dat elke leerling op de JUISTE/PASSENDE PLEK terecht kan in de school naar keuze. Die plek vinden is een gevolg van een goede oriëntatie op basis van interesse, passie, talenten, ambitie. We spreken beter van STUDIEKEUZE: VRIJE KEUZE VAN STUDIERICHTING i.p.v. vrije schoolkeuze.

- We pleiten dus voor het principe van TOELATEN van leerlingen. De mogelijkheden tot WEIGERINGEN moeten zeer beperkt worden. We pleiten voor de afschaffing van de mogelijkheid tot weigering van een definitief uitgesloten leerling, de focus moet op het recht op inschrijving in een andere school van die leerling. Het toelaten van een weigering door scholen van eenzelfde scholengemeenschap beperkt de VRIJE KEUZE VAN STUDIERICHTING te veel. Afspraken over een meer constructieve aanpak, voorafgaand aan een definitieve uitsluitingen, moeten prioritair worden in een lokaal overleg, zeker in het secundair onderwijs.
- Ouders moeten voldoende informatie krijgen over het M-DECREET en hoe dit inwerkt op het inschrijvingsrecht in het gewoon als buitengewoon onderwijs. Voldoende begeleiding bij de zoektocht en het inschrijven in het buitengewoon onderwijs blijft nodig voor bepaalde ouders. CLB moet dit kunnen (blijven) opnemen in samenwerking met eventuele andere actoren. Monitoring van de effecten van het M-decreet en nieuwe specifieke inschrijvingsregels voor het buitengewoon onderwijs is nodig.
- Ouders en leerlingen moeten VOORAFGAAND aan het inschrijven VOLDOENDE INFORMATIE krijgen. Diensten en organisaties die kansarme ouders, nieuwkomers, ... bereiken moeten een extra opdracht krijgen tot informatie en begeleiding indien nodig. Lokale besturen moeten hier een regierol in opnemen en samenwerken met een lokaal overleg(platform) als dat in hun gemeente bestaat. Dit is een cruciale randvoorwaarde om tot meer gelijke kansen op inschrijving te komen. In sommige steden en gemeentes zullen TOELEIDINGSACTIES nodig zijn om (kansarme) ouders met een migratieachtergrond kennis te laten maken met verschillende basisscholen. Extra inspanningen zullen ook nodig zijn om kinderen een goede studiekeuze te laten maken in het secundair onderwijs. Middelen en personeel moet hiervoor voorzien worden.

- Op Vlaams niveau enkele fundamentele principes vastleggen die lokaal verder kunnen ingevuld worden naargelang het draagvlak bij onderwijs en niet-onderwijspartners maar ook lokale dringende noden gestaafd door cijfers. Het is dus essentieel voor zo'n inschrijvingsrecht dat er een lokaal overleg bestaat. Het Minderhedenforum pleit ervoor de LOP's te behouden en de regierol niet bij lokale besturen te leggen, een faciliterende rol lijkt ons wel goed.

De onafhankelijke positie van een voorzitter en een ondersteunende medewerker (bv. LOP – deskundige) is cruciaal voor een goede werking van een overleg.

Er moet extra geïnvesteerd worden in participatieprocessen met niet-onderwijspartners (etnisch-culturele minderheden, armenverenigingen, leerlingen, ...). Het etnisch-cultureel middenveld dient als partner hierin te worden erkend door lokale besturen en door de Vlaamse overheid. Het Minderhedenforum die als participatieorganisatie werd erkend wil de expertise die zowel vanuit de begeleider diversiteit (onderwijsdetachering) als het EIF-project Changemakers verder ontwikkelen en delen met andere actoren.

Het lokaal overleg moet ook meer kunnen samenwerken inzake concrete gelijke onderwijskansenprojecten. Gelijke onderwijskansen kunnen ook bevorderd worden door andere sectoren en organisaties dus moeten andere relevante sectoren (welzijn, jeugd, cultuur,...) en onderwijsniveaus (bv. hoger onderwijs, lerarenopleidingen, deeltijds kunstonderwijs) uitgenodigd worden voor een overleg.

- De beschikbare plaatsen in scholen moeten verdeeld worden op een EERLIJKE, RECHTVAARDIGE en TRANSPARANTE manier. Wij pleiten voor het hanteren van:
 - Een voorrang voor broers en zussen in het basisonderwijs; niet in het secundair onderwijs omdat leerlingen vooral een eigen persoonlijk studiekeuze moeten kunnen maken. Bovendien kan een voorrang voor broers en zussen in het secundair onderwijs de segregatie (nog meer) bevorderen. De noodzaak voor ouders om kinderen naar dezelfde school te sturen is ook minder groot in het secundair onderwijs.
 - Indien er wordt gewerkt met elektronische aanmeldingen (en we pleiten hiervoor in steden en gemeentes waar er leerlingen geweigerd worden) dan pleiten we voor het rangordecriterium: afstand tot de woonplaats en school van voorkeur zowel voor het basisonderwijs als het secundair onderwijs. Experimenten met het rangordecriterium 'toeval' in het secundair onderwijs moeten echter ook toegelaten worden indien afstand tot de woonplaats geen goed criterium blijkt te zijn in een bepaalde context.
 - Callcenters en het rangordecriterium tijd willen we niet omdat dit kansarme ouders en intermediairs die hen begeleiden, benadeelt. Kamperen en fysieke wachtrijen sluiten ook kansarme ouders uit dus is het belangrijk om vroeg genoeg te beginnen werken met elektronische aanmeldingen.
 -

- De Vlaamse overheid zou een elektronisch aanmeldingssysteem moeten kunnen maken waarbij er lokaal verder kan ingevuld worden op basis van een draagvlak bij onderwijs en niet-onderwijspartners. Een dubbele contingentering moet mogelijk blijven.
- Dezelfde inschrijvingsperiode over heel Vlaanderen zodat ouders (en verenigingen) zich gemakkelijker kunnen informeren en voorbereiden hierop. Voor het secundair onderwijs moet de inschrijving zo laat mogelijk gebeuren (bv. juni) om voldoende tijd te kunnen voorzien voor een goede studiekeuze.
- Het recht op inschrijven moet AFDWINGBAAR zijn. Ouders moeten een inschrijvingsbewijs krijgen en indien nodig een weigeringsattest. Indien er met elektronische aanmeldingen wordt gewerkt, moeten die automatisch aan ouders worden bezorgd.

We verwachten van de verificatie een meer proactieve houding inzake controle op de naleving van het inschrijvingsrecht. Veel scholen houden zich wel aan de regels en verwachten dat andere scholen dit ook doen. Enkel rekenen op een soort van sociale controle in een lokaal overleg tussen scholen, werkt niet. Niet-naleving van het inschrijvingsrecht moet actief worden opgespoord om de tot nu toe heersende straffeloosheid tegen te gaan. De verificatie moet net zoals de onderwijsinspectie een 'risicoanalyse' maken en de naleving van het inschrijvingsrecht in bepaalde scholen controleren. Gegevens uit de monitoring van de weigeringen en capaciteitsproblemen door een nieuwe cel bij het Ministerie van Onderwijs moeten kunnen gebruikt worden door de verificatie. Het goedkeuren van aanmeldingsprocedures moet die nieuwe cel doen. Die zou ook bevoegd moeten worden voor de monitoring van het (de)segregerend effect van de nieuwe inschrijvingsregels, aantal weigeringen en capaciteitsproblemen.

- De COMMISSIE LEERLINGENRECHTEN moet een bestuurlijk rechterlijk college worden dat beslissingen kan nemen over het inschrijvingsrecht. Voor meer rechtszekerheid te bekomen voor ouders, leerlingen en scholen is een beslissingsrecht nodig in plaats van een adviesbevoegdheid.
- We pleiten om na te gaan of de Commissie Leerlingenrechten ook bevoegd kan worden voor beroepen tegen beslissingen tot definitieve uitsluiting van leerlingen. Gezien de samenhang met het inschrijvingsrecht van een definitief uitgesloten leerling is het relevant om beide soorten procedures door een instantie te laten beoordelen.